

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Синиця Анна Володимирівна

Науковий керівник ст. викладач, Каднічанська В. М.

Харківський науково – навчальний інститут ДВНЗ «УБС»

Банківська система України потребує ефективної системи фінансового моніторингу, особливо в період кризових явищ в економіці. Актуальним є питання ролі НБУ в загальній системі фінансового моніторингу, адже аналіз його діяльності дасть можливість для подальшого вдосконалення системи державного фінансового моніторингу.

Однією із глобальних проблем сучасного суспільства є проблема відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом, оскільки вона стає загрозою економічній та політичній сфері будь-якої країни. Необхідне існування органу, який буде проводити фінансовий моніторинг саме в банківській сфері. Для України – це Національний банк України. НБУ запобігає здійсненню незаконних заходів та створює ефективний механізм виявлення легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

Національний банк України є суб'єктом державного фінансового моніторингу, що здійснює державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму щодо банків, платіжних організацій та членів платіжних систем, що є банківськими установами.

З метою запобігання використанню банківської системи легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, був прийнятий Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII [1].

Для визначення основних правил організації та діяльності банківських установ у сфері фінансового моніторингу було затверджене Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затверджено Постановою Правління Національного банку України від 26.06.2015р. № 417 [2].

Положенням про здійснення банками фінансового моніторингу (із змінами та доповненнями) встановлюються загальні вимоги Національного банку України, зокрема, щодо порядку: виявлення та та реєстрації банками фінансових операцій, що підлягають фінансовому

моніторингу, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму; - надання банками ДСФМ України інформації відповідно до вимог законодавства України з питань запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму; - забезпечення управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; - зупинення, поновлення фінансових операцій та виконання рішень (доручень, запитів) Державної служби фінансового моніторингу України [3].

Національним банком України було виконано всі заходи, передбачені спільним з Урядом Планом заходів на 2014 рік із запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, завдяки чому три несумлінні банки було виведено з ринку. В цілому за 2014 рік з ринку було виведено 33 банки та передано до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Протягом 2014 року на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму в 2014 році банки України забезпечили надання до Спеціально уповноваженого органу більше 1,1 млн. повідомлень про фінансові операції, які стали об'єктом фінансового моніторингу. В рамках взаємодії виїзного банківського нагляду з правоохоронними органами до спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України було направлено вісім повідомлень. На виконання постанов суду було підготовлено матеріали для проведення виїмки по 12 банківських установах [3].

Отже, банківська система дуже сприятлива для проведення операцій щодо легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, адже кожного дня необхідний постійний контроль для викриття незаконних механізмів та операцій. НБУ за допомогою нормативно – правових актів та перевірок НБУ забезпечує моніторинг певного виду операцій та виявлення банків, які займаються незаконними операціями.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII
2. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затверджено Постановою Правління Національного банку України від 26.06.2015р. № 417
3. Річний звіт Національного банку України за 2014 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=17568764>